

สรุปการเรียนรู้ หลักสูตร นบส.สร.1

ประจำวันที่ 30 กรกฎาคม 2563(ภาคบ่าย)

เรื่อง Data-Driven Innovation

วิทยากร : ดร.พันธ์อาจ ชัยรัตน์ จากสำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

สรุปโดย : นบส.พิมพ์ภาวดี ศรีจันทร์ เลขที่ 21

- นวัตกรรมข้อมูล” หรือ Data-Driven Innovation ที่ข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) มีความสำคัญและจะเข้าไปเปลี่ยนแปลง ถือเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการนำไปสู่ องค์ความรู้ใหม่ ผลักดันให้เกิดการสร้างคุณค่า และเร่งให้เกิดผลิตภัณฑ์ กระบวนการและตลาดใหม่ ปัจจุบัน การนำนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมาใช้ในภาครัฐและเอกชน ในประเทศไทยแบ่งเป็น 2 ระยะ คือระยะแรก การแปลงข้อมูลจากอนาล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล (Digitization) เนื่องจากในบางองค์กรยังไม่ได้มีความพร้อมด้านงบประมาณ หรือความเชี่ยวชาญของบุคลากรที่จะนำไปใช้อย่างจริงจัง และระยะที่สองคือ กระบวนการใช้ประโยชน์เทคโนโลยีดิจิทัล ซึ่งเป็นการนำข้อมูลแปลงออกมาใช้ประโยชน์แต่ละบริบทเพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าใหม่ เช่น การทำแพลตฟอร์มการจัดการในภาวะวิกฤติ เป็นต้น
- นวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล (Data-Driven Innovation) จะมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอย่างมาก เนื่องจากในอนาคตสังคมกำลังจะก้าวข้ามยุคเศรษฐกิจดิจิทัลเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล โดยในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีข้อมูลเกิดขึ้นมาอย่างมากไม่ว่าจะเป็นข้อมูลส่วนบุคคล ข้อมูลองค์กร ข้อมูลการใช้งาน ข้อมูลด้านพฤติกรรม ซึ่งข้อมูลเหล่านี้จะกลายมาเป็นสิ่งที่หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์
- ปัจจุบันแรงขับเคลื่อนทางเทคโนโลยี ทำให้ความคุ้นชินกับคำว่าเศรษฐกิจดิจิทัล กำลังจะถูกเปลี่ยนแปลงอีกครั้งไปสู่คำว่า “เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูล” ซึ่งสิ่งที่หลายองค์กรต้องตามให้ทันก็คือการพึ่งพาอาศัยฐานข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจ เศรษฐกิจ และสังคม ส่งผลให้นวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมีมูลค่ายิ่งกว่าทองคำ ประเทศไทยจึงต้องเตรียมใช้

ประโยชน์จากนวัตกรรมดังกล่าวผ่านการมองอนาคต วิเคราะห์ศักยภาพผู้ประกอบการ งานวิจัย และโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อฉายภาพอนาคตและส่งเสริมนวัตกรรมที่เหมาะสมกับ ประเทศไทย เนื่องจากในอนาคตสิ่งเดิม ๆ ที่สังคมเคยเผชิญอยู่จะแตกต่างออกไป และเปลี่ยน เข้าสู่บริบทใหม่ของการดำเนินชีวิตหรือที่เรียกว่า “New Normal”

- การใช้นวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลมีความจำเป็นอย่างมากต่อการทำงานของภาครัฐ ซึ่งจะ เห็นได้ว่าในช่วงปีที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันหลายองค์กรทั้งหน่วยงานกำกับของรัฐ และ รัฐวิสาหกิจเริ่มผลักดันและขับเคลื่อนการทำงานนวัตกรรมดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง เช่น ใน สถานการณ์การระบาดของโรคโควิด - 19 ที่มีการสร้างแพลตฟอร์มไทยชนะ ให้บริการ ประชาชนเช็คอินในสถานที่ต่าง ๆ พร้อมเก็บข้อมูลความหนาแน่นของคนในแต่ละพื้นที่ เพื่อนำมาวิเคราะห์โอกาสการเกิดขึ้นซ้ำหรือการระบาดของโรค หรือแม้แต่กระทั่งการนำข้อมูล ตัวเลขผู้ติดเชื้อมาพยากรณ์อนาคตการเกิดโรค พร้อมออกแนวทางการแก้ปัญหาในระยะ
- บทบาทของนวัตกรรมที่ขับเคลื่อนด้วยข้อมูลที่ภาครัฐจำเป็นต้องนำไปปรับใช้ในการ ดำเนินงาน ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการประชาชน การช่วยในการตัดสินใจและ ตรวจสอบข้อมูล การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน การพยากรณ์และคาดการณ์สถานะ ต่าง ๆ การนำไปใช้ในหน่วยงานด้านสาธารณสุข ด้านวิทยาศาสตร์ ด้านความมั่นคง ด้านการ บริการประชาชน โดยเฉพาะการเก็บสถิติต่าง ๆ เพื่อออกคำเตือน หรือบริการประชาชนให้ รวดเร็วขึ้น รวมถึงการนำนวัตกรรมข้อมูลเพื่อเข้าถึงในสิ่งที่ประชาชนยังขาด และสามารถ ออกมาตรการยกระดับคุณภาพชีวิตให้เพิ่มมากขึ้น
- ประเทศไทยได้รับจัดอันดับที่เหมาะสมในการเริ่มต้นธุรกิจมากที่สุดในโลกประจำปี 2020 (Best Countries to Start a Business) โดยพบว่า ประเทศไทย ยังคงรักษาอันดับ 1 ประเทศที่ เหมาะสมในการเริ่มต้นธุรกิจที่สุด จากประเทศที่สำรวจทั้งหมด 73 ประเทศ โดยพิจารณาจาก ขั้นตอนการดำเนินการลงทุนที่ไม่ซับซ้อน ระบบราชการที่เอื้อต่อการลงทุน ต้นทุนการผลิตที่ ไม่สูงมาก การเชื่อมต่อกับประเทศอื่น ๆ ในโลก และการเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้ง่าย รวมถึงจาก ข้อมูลดัชนีนวัตกรรมโลก หรือ GII (Global Innovation Index) ประเทศไทยเราติดอันดับ ประเทศที่มีอัตราการเติบโตนวัตกรรมก้าวกระโดดที่สุด ดังนั้นนโยบายนวัตกรรมที่มองไปไกล กว่าการผลิตนวัตกรรมในเชิงพาณิชย์ในช่วงเวลานี้คงจะเผชิญกับความท้าทายอย่างใหญ่หลวง จากปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำ นโยบาย BCG ที่เชื่อมเศรษฐกิจชีวภาพ หมุนเวียน และสีเขียว จะมี

ผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อมุมมองเชิงนโยบายวิจัย และความมั่นคง เมื่อแสดงให้เห็นถึง
ผลได้ในระยะยาวต่อการอนุรักษ์สิ่งมีชีวิต ผ่านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ พลังงานทางเลือก
ชุมชน และส่งเสริมนักวิทยาศาสตร์พลเมืองในท้องถิ่น นวัตกรรมเกษตรกับความหลากหลาย
ทางชีวภาพ

- 7 นวัตกรรมที่สำคัญและกำลังจะเข้ามาเปลี่ยนแปลงประเทศในอนาคตอันใกล้ประกอบด้วย
 - 1) นวัตกรรมรูปแบบธุรกิจ(Business Model Innovation)
 - 2) นวัตกรรมเชิงพื้นที่(Area-Based Innovation)
 - 3) นวัตกรรมสังคม(Social Innovation)
 - 4) นวัตกรรมสาธารณะและภาครัฐ(Public-Sector Innovation)
 - 5) นวัตกรรมข้อมูล(Data-Driven Innovation)
 - 6) นวัตกรรมกระบวนทัศน์(Paradigm Innovation)
 - 7) นวัตกรรมเชิงศิลป์(Aesthetic Innovation)